

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
 öt hasáboz pettször 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Helyi hirdetések minden sorát 20 kr. Nyitási költségek minden sorát 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétettek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadóirodában. — Az előfizetők a hirdetésekkel együtt a kiadóirodába, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőség irodájába a városháza épülete alatt (Rózsater) címzendők.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 frt.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 frt.
 Előfizetheti helyben a kiadóirodában a debreczeni *tesztengyeredő*ban, aztán Telegdi K. Lajos és J. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivatalokban.

Debreczen, ápril 24.

(=) A keleti események rohamos gyorsasággal, s összehalmozódva sietnek a válság pontja felé. — A békés kiegyenlítésről szóló hírek mind ritkábban fordulnak elő, s mára még a legnagyobb optimizmusban levők előtt sem talánsk már hitelle.

A hadüzenet e hó lefolyása előtt minden valószínűség szerint meg fog történni, de hogy melyik fél által, az e pillanatban el nem dönthető. Orosz részről igen számíthatunk arra, hogy ha az orosz hadsereg átlépi a Pruthot, ez esetben a porta fogja megzavarni a háborút, a mi mindenesetre kényelmesebb is lenne az orosz politikusokra nézve.

A keleti ügyekre vonatkozó legújabb híreket a következőkben állítjuk össze: Az orosz császár a trónörökösével csakugyan megérkezett Kissenewbe. A császár Kissenewben időzése alatt monarchiának részéről gróf Degenfeld tábornok fogja üdvözölni, s ez üdvözlést bécsi börtök körökben a legkülönösebb módon magyarázták.

Hogy Oroszország részéről újabb erősen felajánlatot a közös akció monarchiának, az kétség sem szenved, sőt azt is bizonyosnak tartjuk, hogy ez legközelebb az Albrecht jubileumra küldött orosz tisztek által történt.

Ránk nézve ma az a legfontosabb, hogy külügyi hivatalunk menyiben leendő képes az osztrák katonai párttal szemben, mely sok hajlandósággal bír az amnestiára, megtartani függetlenségét, s hogy Andrássy gróf csakis egyedül a monarchia érdekében, s ne egyes fractiók ámbicióit által hagyja magát határozni keleti politikájában.

Azt, hogy Ausztria és Magyarország is, a végelődítés között állanak, bizonyítja az osztrák hivatalos lap egy közleménye, mely a következők szövege: Az osztrák képviselők egy tanácskozást tartottak, melyben a külügyi helyzet, s a monarchia teendői képezték a beható megbeszélés tárgyát.

A „N. fr. Pr.“ jelenti, hogy pénteken tartott Bécseben egy tanácskozás, melyben Albrecht főg, Bylandt hadügyér, b. Schönfeld altábornagy s a vezérkar főnöke, azonkívül a monarchia hét főparancsnokának főnökei vettek részt. Nevezett forrás szerint beható tárgyalás alá vétettek a monarchia összes haderejének mozgósítása, Bosznia és Hercegovina okkupációja és az osztrák-magyar hadesapatok összevonása az erdélyi határok mentében.

A mérvadó körök is tehát elérkezettnek látják az időt, melyben beható tanácskozás tárgyává kell tenni monarchiának állásfoglalását a minden perzen kiterhethető és bizonyára kitörendő keleti háborúval szemben. Hogy mi lett a bécsi haditanács eredménye, minden történet megállapítás, az a nyilvánosság előtt eddig még tudva nincs.

Isten óvjon bennünket attól, hogy holmi annektálási hajlamok érvényre emelkedjenek. — Semlegesség mindkét félle szemben. — Ez lehet ráuk nézve csupán az óvó eszköz arra nézve, hogy veszedelmebe ne döntsük a monarchia legféltettebb érdekeit.

A „Debreczeni Ellenőr“ szerz. ja.

Lorrequer Henri vallomásai.

— Angol regény. —
XIX. Fejezet.
 (Folytatás.)
 Ezután csakhamar levelet kaptam Callonby lordtól, melyben felszólított, hogy szász földi utazásom közben látogassam meg őket s osszam meg az utat velők, egyuttal tudósítok, hogy szabadságomatokra nézve irt ezredesemhez, hogy e tekintetben akadály nem merül fel.
 És tehát beadam kérvényemet. — Menyire felvilányozott e levél felesleges mondanom. — Reményeim, kiltásaim megújultak és dobogó szívvel vártam a viszontlátás perczét.
 Nehány nap múlva megérkezett Nortimer barátom engem felvitálni, ehoza szabadsági engedélyemet az ezredesétől, egy lekötözött levél kíséretében, melyben az ezredes kézzel fogható czélzásokat tett a Callonby családai kiltásaimra, valamint utam czéljára, melyről

irattól vettünk értesítést, melynek értelmében a hadüzenet orosz részről már tegnap megtörtént volna.

E hírt azonban a legnagyobb fentartással közöljük.

— A nemzeti bank jélzalog osztályára vonatkozó alapszabályok ügyének megbeszélése czéljából, Perczel Béla igazságügyminiszter Csemeghi államtitkár kíséretében Bécsbe utazott fel. Mindazon nézetek, melyek ez ügyre fenállottak, most már véglegesen ki vannak egyenlítve, s így a bankkérdés ezen része is már alig egy két nap elteltével, a parlament elé lesz terjeszthető. — A miniszter, ő felsége ezen fejtétele alkalmával, magán kihallgatáson fogadta.

— A püspöki konferencia Bécseben egyre foly, s naponként két gyűlést is szoktak tartani. Az egybegyűlt püspökök nem igen mutatnak harcias hangulatot, s a línczi püspöknel mutatkozik a legnagyobb hajlandóság, támadást intézni az állam ellen. A bécsi érsek a béke érdekében fejt ki buzgalmat. Az érseket változatos programmal bír, eddig 3 pontot tárgyaltak, t. i. a pápához intézendő feliratot; — az iskolai törvények végrehajtásának felmerült visszaéléseket és több házassági ügyet.

— A kereskedelmi tárgyalások Bécseben a német birodalom küldöttével szerelték nagy lassúsággal történik, s úgy látszik, hogy igen sok ideig el fognak tartani. E lassúságnak egyik oka különben az is, hogy a német parlamentben most van vita alatt egy fontos vámpolitikai törvényjavaslat, s a vita eredménye fogja a birodalom küldötteinek megadni az irányt, melybe ezen tárgyalásokat folytatják.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése ápril 23-án.

Elnök: Gheczy Kálmán.

Az előkielentészeket után Jankovics M. benyújtja a ház gazdasági bizottságának jelentését, a ház ápril havi költségvetése iránt.

Tisza Kálmán miniszterelnök a következő törvényjavaslatokat és az ezekre vonatkozó okmányokat terjeszti be, u. m. először a magyar korona országai és ő felsége több királysági és országai közötti vám- és kereskedelmi szövetségről szóló törvényjavaslatot; továbbá az ugyanazok között a részvényszerűségi, biztosítási társulatok és közkereseti ipari szövetségek kölcsönös kibocsátása iránt létrejött egyezményekről szóló javaslatot, kelő indoklással. Kéri a házat, elrendeni azoknak kinyomatását, s a képviselők közötti kiosztását. Ezeket kivül bejeljeszti Magyarország áruforgalmáról a külfölddel szóló kimitatásokat, valamint a részletes forgalmi kimitatásokat, végül az osztrák-magyar vámpolitikáról mar nyomatásban is megjelenti könyvet.

Ugyancsak a miniszterelnök terjeszti be az osztrák-magyar banktársulat létesítéséről és szabadsálmáról szóló javaslatot, a banktársulat alapszabályával, az indoklással együtt; továbbá a szabadsálmazott osztrák nemzeti bankot cselekvőre illeto nyolczven millió államadóságról szóló törvényjavaslatot indoklással, — és a szesz s cukoradóról szóló javaslatot is. — Kéri ezeknek kinyomatását elrendelni. Bejeljeszti még végül egy határozati javaslatot a regnicolaris quota bizottság megválasztása felől, melynek tárgyalását legközelebbre kéri kitűzteni. — A bejeljesztett javaslatokra vonatkozólag azon kérelmet intézi a képviselőházhoz, miszerint a szesz és cukoradóról szóló javaslatot utasítsanak szokás szerint a pénzügyi bizottsághoz, a többiek tárgyalására nézve pedig fentartja magának egy indítvány előterjesztését. A miniszterelnök kijelenti még, hogy a vám és kereskedelmi szövetségről szóló javaslatot a vámtarifá ezuttal nincs mellékelve, de van kapcsolva egy a kétérdő vámpolitikára vonatkozó igen bő indoklás. A két kormány

között megvan már állapítva a vámtarifá, de az jelenleg nem bejeljeszthető, — mint hogy a külföldi államok némelyikével még csak most vannak folyamatban a vám szerződészek, midőn a vámtarifá előzetes bejeljesztése akadályozó lenne ezen tárgyalásoknál; — azonban reményli, hogy e tárgyalások fogva határozni a törvényhozással egyben, akkorra a vámtételek jöhetnek a szerződészek kapcsán. — Kijelentéssel továbbá azt is, hogy a kormány e javaslatoknál szemközt azon nézetben van, miszerint azok csakis azon alkalommal lesznek szentesítettek alá terjeszthetők, ha azok ő felsége többi országai és tartományai országgyűlései által is ellettek fogadva. — Végül azon öntudat kifejezésével zárja be előterjesztését, hogy a ház tagjai elfogulatlanul fogják átvizsgálni e javaslatokat, midőn azon meggyőződésre fognak jutni, hogy az ország jogainak esorbításáról ezennél még csak szólanai sem lehet, s hogy nem áll az a minden alapot nélkülözö alítás sem, miszerint ezen javaslatok az eddigi helyzetnél rosszabb helyzetet teremtenének; — mert ha az egyik vagy másik fél érdekeinek szempontjából, egy vagy más tekintetben engedményeket tenni kényserűvé volt, mind a mellett is ezen javaslatok, az eddig fennálló helyzetet határozottan és minden irányban javítai fogják.

Simonyi Ernő nem hallotta ugyan mindazt egészen, a mit a miniszterelnök elmondott, hanem mar akadémikusodni szerető ellenzéki voltához meren, már most is belekellit kötnie a javaslatokba. — Sovány vizsgálatának terjti a miniszterelnök azon biztatását, hogy a helyzet rosszabb nem leend.

Tisza Kálmán refectál Simonyi szavaira, s kifejezti hogy egyáltalában nem volt szándéka senkit sem vizsgálni, csak meggyőződésének, — mint ténynek kívánt kifejezést adni.

Helly Ignác a tárgyalás sorrendjé ellen tesz kifogást, s az összes javaslatok tárgyalását, alkotmányos eljárás szerint nem ezen országgyűlés által kívánja eszölyözletni, mert ha elfogadhatnák e javaslatok, nem az ország nézete és óhajja fog érvényre jutni. Ezuttal egy pár verszokot zeng el a jog feladás elegetjából, a mi már a képviselő urnál nagyon elmaradhatatlan valami.

Tisza Kálmán válaszó ezen beszédre is, — s kéri hogy tett indítványait a javaslatok tárgyalását illetőleg fogadtassanak el, mi helyesléssel fogadtatván az elnök határozat kért kimondja, hogy a szesz és cukor adóról szóló javaslat a pénzügyi bizottsághoz utasítatik, a többieknek pedig kinyomatásba rendeltetik el. A kvota deputációra vonatkozó javaslat pedig szerdara tuzetik ki tárgyalás végett.

Ezután Axentie Severu ügyében tett jelentés — következett a tárgyalás sorrendjében.

Szilágyi Dezső szerint a törvény szellemének értelmében kimondandó az is, hogy a mandátumát elvesztett képviselő választási jogát is elveszti 3 évre, s midőn a javaslat ezt nem mondja ki, kéri a mentelmi bizottsághoz visszautasítani a jelentést, s erre nézve egy többiek által aláírott határozati javaslatot nyujt be. E javaslat Madarász József ellenőrt Remete G. pártól felszólalásik után elfogadtatott.

Ezután a pénzügyi bizottság jelentése következett a philloxera ügyben, melyre nézve a bizottság félbe szakított óhajja az irást. — Simonyi Lajos folytatni óhajja az irást, mert a baj az egész országba elterjedhet, Berzevici, Korizmes, Trefort, Szontagh, Tisza László és Zsedényi rövid felszólalása után a jelentés elfogadtatik, — s az ülés véget ért.

Törvényjavaslat

az osztrák-magyar banktársulat létesítéséről és szabadsálmáról.

1 § Az osztrák-magyar monarchia mindkét részét öálló jegybankok felállítását tekintetében megillető és kölcsönösen elismert jog

legközelebbi 10 évre igénybe nem vétetvén, az 1878. évi január 1-sejétől 1887. évi decz 31-ig terjedő időre egy osztrák-magyar banktársulat létesítése határozottatott el.

2 § Az osztrák-magyar banktársulatnak az 1878. évi január 1-étől 1887. évi deczember 31-ig terjedő időre az alább következő s ezen törvény kiegészítő részét képező alapszabályokban foglalt szabadsálm adatik meg.

3 § A pénzügyminiszter felhatalmazatik, hogy közösen a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével a szinten alább következő — s ezen törvény kiegészítő részét képező egyezményt köthesse meg a szabadsálmazott osztrák nemzeti bankkal.

4 § Ezen törvény kihirdetése napjától életbe lép; annak végrehajtásával a pénzügyminiszter bízatik meg.

Egyezmény.

mely egy részről a cs. kir. osztrák pénzügyminiszter és a magyar kir. pénzügyminiszter, más részről a szabadsálmazott osztrák nemzeti bank között megkötöttet.

I Cikk. A szab. osztrák nemzeti bank a veje 1868. évi január 10-én kötött egyezmény 4. §-a szerint az államnak adott 80 millió o. é. forint kölcsönét, melynek visszafizetési ideje 1877. évi deczember 31-én lejár, az osztrák-magyar banktársulatnak adott szabadsálm tartamára azt az 1887. évi deczember 31-ig kamatmentesen megoszababbja.

II Cikk. Az államkormányokat az alapszabályok 102 cikke szerint az osztrák-magyar banktársulat tiszta nyereségéből megillető rész a fenebbi adósság törlesztésére fordítatik.

Az esetre azonban, ha a kelt törvény, illetőleg az 1877. évi törvények alapján hozandó határozattal kimondatik, hogy a 80 millió o. é. forintos adósság azon adósságok között be foglaltatik, melyekre az 1867. évi deczember 24-én kelt törvény (B. t. L. 1868. 3. sz.) és az 1867. évi XV. t. cikk szerint létrejött egyezmény vonatkozó az államkormányokat a nyereségből megillető nyeresémenyész 30 százaléka a magyar államkormányokat kiütendők.

III Cikk. A szab. osztrák nemzeti bank lemond a bankalap jövedelmének 7%-ra való kiegyezésére ezimen az 1868-ik évre az államkincstártól igénybe vett 340,543 ft 48 kr összege.

IV Cikk. A magyar bankpiacok leszámitási és kölcsön üzlete czéljára 10 millió forint bocsátatik a budapesti főintézet rendelkezésére, mely összeg az oszt. piacok üzletére nem fordítható.

Nagyobb létszükséglet esetében a fotanás az osztrák-magyar banktársulat általános tartalkából meg a fenebbi 50 millió frton túl is fog bizonyos időre ös-zeket bocsátani a budapesti igazgatóság rendelkezésére; a mely ös-zetek azonban a fotarácsmak az általa meghatározott idő elmulvatul szabad rendelkezésére vis-zaszolgáltatandók.

V Cikk. A birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban az osztrák-magyar banktársulat 1878. és 1879. években az osztrák miniszterium által kijelölendő helye-ten ott főnök fog felállítani.

VI Cikk. A magyar korona országában az osztrák-magyar banktársulat az 1878. év folyamánban meg és az 1879. év folyamánban három új főnök által fel a magyar miniszterium által kijelölendő helyeken.

Ezenkívül későbbre még 3 új főnök felállítását biztosítatik. A helyek meghatározása a magyar miniszteriumot illeti.

VII Cikk. Az e-ten ha az osztrák-magyar banktársulat a szabadsálm további meghosszabbítását kéri szándékozik (az alapszabályok 105 cikke), tartozik ebbeli kéremmel legalább két évvel a szabadon lejárata előtt benyújtani.

Az ugarfödek jogi természete.

Némely községekben, — hol a tagosítás még meg nem történt, sokasban van, hogy a

leveseknél, melyet kormánypáczta gyanánt tartott jobbjában s állományának rágo mozgása, mindazt mutatá, hogy az ebédőt állott fel az ujon érkezé venedget üdvözölni, s valóban a mint követet a kövezeten begördült, akár holtakat is feljeljeszhetett volna.

Mialatt a kocsis, egy sulyos kövel az ajtó fagantnyá ütötte, hogy azt — miután kezének nem akart engedni — kinyithassa, s engem a kaiczkából kiszabadított, észrevettem, hogy a vendégök öo jött, s a kocsinak valamit monott, melyre ez felelt, s aztán nem törekedett tovább az ajtó kinyitni. — Lebecsátam az ablakot s kiszóltam:

„Hát nem a fehérekertnél vagyunk?”
 „Igen — válaszolt a vendégök az asztalkendővel jászadozva.

„Nos hát legyen oly jó nyissa ki az ajtót, mert én ide akarok szállani.

„Nem.”
 „Nem! mit akar ezzel mondani? a Lord Callonby szóbai nem itt vannak?”

„Igen.”
 „Nos hát! én neki jó barátja vagyok és itt akarok maradni.

„Nem.”
 „Mi az ördögöt akar ön azzal az örkös

szántóföledek fordulóra osztva az ugnevezett ugarrendszert szintén nyelvetnek. — Ez abban áll, hogy évenként egy forduló rendszeres vetetlen, vagy mint közönsége-on mondani szokták, ugarnak hagyatik. Az ilyen ugarföld aztán részint legeltetés, részint trágyázással czéljából jászágjára földnek is használatik.

Régebben, különösen 1848 előtt az ugarföledek bevetésére, vagyis arra, hogy ugarföldet ne hagyjanak, nem is gondoltak. Ennek oka ott gyökerezett, mert a föld nem lévén a jobbgy tulajdonja, arra nézve korlátlan rendelkezhetési joga sem volt, azt így a mint akarta nem használhatta, annyival kevésbé pedig, mert a földes urak, mint tulajdonosok által lévén meghatározva a földmivelési rendszer, — ezek csaknem mindenütt az ugarrendszert követték.

Befolyással volt az ugarföledek hagyására még az a körülmény is, hogy a jobbgy ingatlan, — tehát szántóföldet, tulajdonul meg nem szereshetett.

Tény ugyanis, hogy valamint ujjában, úgy ezelőtt is minden helyesben gondolköz embernek s így a jobbgyának is legfőbb törekvése — föleg az utóök jöletére való tekintetből a vagyonszerzésre irányult, s így kezelt oly vagyont szerzeni, melynek birtokában a földes ur által nem háboríthatottat, mely ki zárolagos tulajdonává lett s melyről tetszése szerint rendelkezhetett is.

Ilyen vagyont volt a lábas jászág. A törvénynek tehát, mely a jobbgyot minden ingatlan tulajdonjogit megszerzésétől ezirta önkéntes következménye lett, — hogy ezek lábas jászágok szerettek, minek folytán a lábas jászág nagyon elszaporodott, s minthogy ezek számára az ugarföleket legelőt szorgaltattak, de meg így azok a jobbgyok leelvetés által saját házmunka fordítottak, míg bevetve annak természetből a földes urat is részeltetnük kellett volna; nagyon természetes, hogy akkor meg, míg egy részről ugarföledek jogi minősége felett kérdés nem tamadhatott, mivel a földek mikénti mivétele a földesuról függött, másrészt, a jobbgyokra néve az önérdékből, — mint a jászággazdálkodás szempontjából ugarföledek hagyása igen czél-szerű volt.

Ujjában azonban másként áll a dolog, s ugarföledek hagyására a legelőtész szempont ez idő szerint nem lehet irányadó, mert a jászágirtás majdnem minden községben és pedig oly módon van szabályozva, hogy jászágok tartani mindenkinek csak kö z l e g e l ö b e l i illetőséghez mérten szabad, s kinek a közlegelőből illetősége nincs, annak bármiféle jászágot tartani tilva van, s így gyakran előfordul azon valóban, furcsa eset, hogy ainek csak olyan fő dje van pl. 20 hold, mint a foglaltakok, — a mely után közlegelőbeli illetőség nem jár s eme földje az ugarnak hagyott fordulóba esik, nemcsak, hogy ő a tulajdonos nem legeltethet rajta, — mivel legközelebbi illetősége nem lévén, jászágot tartania nem szabad, hanem annak daczára, hogy egyáltalán nem használja, még adóját is fizetni köteles.

E körülmény világoosan bizonyítja, miszerint arra, hogy földjét ugarnak hagyja, kizárólag senkinek sem lehet, mert ha ez lehető volna, azonkívül, hogy az illetőnek kár okoztatnék, még tulajdonja használatától is eltiltva lenne, mi pedig a tényleges törvények által nincs megegedve.

Azob-n eltekintve ettől az 1848. évi törvények a jobbgyának is megadatik az ingat-lakra vonatkozó tulajdonjogot, majd az 1853 ik márcz. 2-ki urbéri nyilt parancs 2 §-ában ujra, világosan kimondották, hogy a volt jobbgyok, a kezökön levo urbéri földbirtokok teljes tulajdoni s szabad rendelkezési joggal ruháztattak fel. Azon kérdés eldöntésénél tehát, vajlon kötelezhető-e valaki arra, hogy földjét ugarnak hagyja? az urbéri patens fenti szavai irányadó, abból minden kétségen kívül áll hogy valaki arra, miszerint földjét ugarnak hagyja, ha ő ezt nem akarja jogilag, kényszeríteni nem lehet, annyival inkább, mert az urbéri patens felre nem mag-arázható szavai szerint a jobbgyok nemcsak tulajdot, hanem szabad rendelkezési jogot is nyertek, miób következik, hogy most már kizáró tulajdonokat képező tulajdonokat képező földjeiket egyesek is úgy használják, a mint nekik teszik, annak használatából bárki mást

igen és nemmel. — válaszolom, hát az ön átkozott nemzeti nyelvében mind csak ily rövid szavak vannak midőn beszélni kell?

Azt nem tudom a hang nem tetszett-e neki, melyet a vita végén használtam, vagy az jutott eszébe, hogy evését felhagyta, elég az hozzá, hogy az én atyámra kényelmesen megfordult, és betépett vissza a házába, hol pillanat múlva egy hosszú asztal végén gyönyörködhettem benne, a mint a húst aprózta nagy buzgalommal.

Egy hatalmas tisztással kinyitottam az ajtót, mi közben a kocsis — ki ez alatt működését a kocsisját kilencsen a kövel ujra kezdte — akaratlannul velem feltektem s boszuságteljesen az ebédibe léptem. — Mi sem képes a pillanatnyi felhevülést annyira leheníteni, mint egy csoport békés közönyös arc megpillantása. Kik téged s pillanatnyi boszorkádásod okát nem ismerik, s e miatt téged mint valami bolondok házából kiszabadított bámulnak; ezt érzem én is, a mint nekivörösült arczczal s ökölbe fogott kezekkel a terembe léptem.

(Folyt. köv.)

ta 8—10 franc. —
 okvetlen kereset bizto-
 kinek, bármely ország-
 Ez összeg elnyerése
 tás, s utbaigazítás vé-
 tett levelek — melyek
 ft. o. é.) mellékelték
 zim alatt intézendők:
 A. E. urnak, Rue
 14. Gènes (Olaszor-
 5—254

szabó: Szabó Antal.

S.
 értesitem a n. é. kö-
 a. a város tulaj-

TÁRAMAT
 dom:
 dekében egy nyári
 táramban kapható
 erü
 gyobb mértékben,
 talokért ser-regale
 a köbányai sert-
 tandó sert egyene-
 lve a serbehozatali
 ek.
 Lázár.

atik.
 OS
 mat egy a
 m igényeit
 a legzando-
 áratok ál-
 zabalimat
 s figyelmét
 rtig.
 tól 4 ftig.
 nekig egy
 kig.
 lapok:
 szivar- és
 jos.
 zöltetnek.

et.
 hogy gazdagon
 sz. a.

lított ide tartozó
 keresztekre, to-
 sirköveknek
 és kőfaragó
 yozásokat, a

ben. 1877.

kizárhatnak, ez a szabadrendelkezési jognak természetesen folyománya; ebben sem törvény, sem más törvényes intézkedés által gátolva nincsenek.

Az ugarföldök jogi minőségének meghatározásánál tehát a szabályok irányadóak, ezek állnak mindenütt, még inkább pedig ott, hol a jobbágyok tulajdonjoga a parcelláknak elkülönítve meghatározott birtokrészekre telekkönyvileg is kintetve van.

Nemelyek ugyan, különösen azok, kik még a mennyiben lehetséges maig is nagyobb számú jószágot tarthatnak, s szerencsétl. azt más földjén is legeltetni, tehezze tudnak ezen eszmével megbarátkozni, s pár évi szokásból, jogot szeretnének formálni; úgy de arra, hogy a szokásból jog származzék elvítés és ez alapon telekkönyvi bejegyzés szükséges, mert ama legeltetési jog szolgálmai és így dologban jog levén az ingatlan telekkönyvi bejegyzés nélkül nem terhelheti.

A mi pedig az elvítést illeti, ez csak 32 év elteltével történhetik; — ugy de midon az 1848. évi törvényekben s az urbéri patensben kimondatott, hogy a föld a jobbágy kizárólagos tulajdona, az 1855. decz. 15-ki telekkönyvi patens értelmében pedig arra vonatkozó tulajdonjoga telekkönyvileg is bekezelhető; ez által az ingatlanok mindennemű megszorítás megszüntetve lettek s a jobbágy kizárólagos tulajdonjoga feltétlenül elismerve levén, a legeltetési szolgalmat gyakorlata ellene csak 1848. illetve 1856-tól kezdődhetett volna, s innen számítva 32 év alatt lenne elvithető; mint-hogy azonban ez az idő még el nem telt, most ha valaki szántóföldjét uszagnak nem hagyja, vagy azon a legeltetést meg nem enged, teljesen jogosan cselekszik s ellene uszura vagy elvítésre vagy bármilyen szabályra, mely őt e jogában korlátozná, hivatkozni nem lehet.

Fenyvessy Géza.

csamegyei lakosságától használt, de igen kevés örök nyugalomra kísérteti. — Béke legben hamvai felett.

— Gyászjelentés. Mely fájdalomtól megtört szívvel s kípótolhatatlan veszteségünk keserves érzetével tudjuk, fejnünk s családi életünk koronájának, felejtethetetlen emlékü jó anyánkhoz. Nánássy Gáborról szül. Király Erzsébet asszony a folyó 1877. év április 24-én reggei 7 órakor, élete 80-ik évében, végegyengülés folytán bekövetkezett csendes, de rák nézve gyászos kimúlt. A gyermeki hála- és tisztelgetés kifejezésével végnyugalomba szállítandó, s áldott emlékü hűlt porok eltakarítására, f. április hó 26. napján d. u. 3 órakor elebb p. u. 2137 számú házban, majd a ref. kistemplomban tartandó egyházi szertartással fogva megemlékezni, ezen végítességtelen való megjelenésre, a bánatunkban osztozó rokonokat, ösmerősöket, s általában a tisztelt közönséget szomorodott szívvel meghívjuk — Jaj nekünk most mert elesett a mi fejnünknek koronája. Nánássy Terézia, Budaházi József férjével és gyermekeivel, Nánássy László, Bethlen Mária nőmmel, — Nagy Zsuzsanna, Léxay Imre férjével és gyermekeivel, Nánássy Zsófia öz. Budaházi Sámuelné, gyermekeimmel, Nánássy Juliánna, Nánássy Eszter öz. Moll Gusztávné gyermekeimmel, Nánássy Amália Laky Lajos férjével, Nánássy Ferencz, Csapó Emília nőmmel és gyermekeimmel.

— **Jutalomjáték.** Holnap, szerdán este lesz színtársulatunk kiváló jeles művészeinek Egressy Akostnak jutalomjátéka, midőn Gutzkow hírneves színműve „Uriel Acosta” fog előadani. (Az általunk már jelzett Kean előadása az idő rövidsége miatt nem kerülhetett színpadra.) A nevezett színműben az összes operai személyzet is közre fog működni, melynek inkább érdekesebbé teszi a különben is igen élvezetesnek ígérkező estét. Azt hisszük, hogy a színházlátogató közönség, melynek Egressy A. oly igen sok művelészet szerzett művészi alkotásaival és játékaival, nem kell ez alkalommal különös mértékben biztatni az előadás való megjelenésére, mert megvagyunk győződve, hogy a valódi művészetnek megfogadni a nagyon kiérdemelt elismerést.

— **Időjárásunk** rendkívül szeszélyes és mostoha. Vasárnap virradóra egész éjjel havas esett, reggelre felgyótt úgy, hogy a tenyészetnek, főleg a szőlős kerteknek sokat ártott. Tegnapelőtt délután, s az éjjel planeho eset úgy, hogy tegnap reggel a házak fedele fehér lepellet volt behúva. Ma a lég hőmérséke valamivel enyhült, de az eső gyakran megérte, s hol derült hol boros volt az idő.

— **A szombaton délután és éjjel** dühöngött zivatar szomorú nyomait a városba vezető utakon több helyen jelölték az áldozatul esett lovak, borjúk és sertések hullái. Sok oly utas volt, kik csakhogy jószágaikat a bizonyos veszedelemmentől megmentésük — a járművekből azokat kifogták s a szekeret hátrahagyva menekültek enyhélv alá.

— **Nagy Hortobágyról** Dely Mátyás urtól április 19-ki kelettel egy hosszabb közleményt vettünk, — a melynek egy része csakis azon esetben lett volna közzétehető, ha idejében érkezik az meg hozzánk, de késése miatt, már elveszté alkalomszerűségét, ennélfogva csakis a következőket adhatjuk belőle: Az időjárás és legelő minősége a hortobágyi pusztán, hasonló az 1861. évihez egészen, a mi azonban nem nyújt biztos reményt ahoz, hogy a termés mennyisége és minősége ép oly kedvező lesz, mint 16 évvel ezelőtt volt. Az időjárás hideg, szeles és esős, úgy, hogy a kint levő jószágok igen sokat szenvednek e miatt, mert például legyen itt felhozva — nem rég egy éji szeles — és havasos időjárásnak harmincz darab gyenge bornyu, — nyolcz darab egy éves bornyu, 3 db. tehén 7 db. csikó és 1 ló esett áldozatul. Az ily szomorú károk megakadályozása céljából kezdetek meg az ideán a pusztá egyrészesnek beerdősítés és melynek ha apoásánál erély és kitartás fog mindég mutatkozni, akkor tíz év múlva lesz a jószágunk hova elhúzódná az ily rettenetes időjárás elől, a mikor aztán bizonyosan kevesebb lesz a kár is. Azokor legelőn ép most van folyamathat négy holdnak akácia csemetékkel való beültetés, mely igen kedvező eredményt bízhat azon körülmény folytán, hogy az erdész urak állítása szerint a talaj e célra igen kitűnő, s azon esetben, ha valami nagyon száraz nyár nem jönne, bizonyos siker koronázná mind a fáradságot, mind a költséget. Hogy az ültetés rendben és szakavatlanul fog történni, s hogy a felügyelet igen kitűnő lesz arról kezeskedik Csaky Gergely tanácsnok ur erélyessége, s Bészler J. erdész ur szakavatottsága.

— **Tegnapelőtt éjjel** a borzasztó szeiben csapó-urczán a 679. számú ház oldalkevénye kigyuladt. Szerencsére azonban a bajt egy ugyanazon házbeli lakos észrevette s a nagyobb veszedelmet sikerült elhárítani.

— **Beküldetett.** T. szerkesztő ur! Engedje meg, hogy becses lapjában egy kérdést intéhessek a helybeli távirda hivatal igazgatójához azon ügyben, hogy a helybeli távirda állomásnak nincs sürgönyvontatványa! — Biztos tudomásom levén arról, hogy sürgönyvontatvány (blanquete) minden nagyobb táv-

irda állomás vásárolható, s néhány héttel ezelőtt pár konzort akartam venni a helybeli távirdánál, de esodálkozásomra e választ nyertem, meg pedig a fonók urtól: nincs. A következő napokban ugyancsak az említett nyomtatványért küldtem, a távirda új helyiségébe, de a bevessél megbízott emberem úresen jött vissza, azon már ismét válaszzal: nincs. Mivel régebben azon nyomtatványt helyben is megkaphattuk, nagyon óhajtánám tudni, vajlon az a helybeli távirdánál kapható lesz e meg valamikor vagy nem? — R... A... .

— **Fatinitza** tegnapi előadása igen szép számu közönség jelenlétében folyt le tegnap este színházunkban, s csak sajnálkozásunkat fejezhetjük ki azon tény fölött, hogy e kedves operette mostani, s a színpad hirdetésére szerint e színdínyben utolsó előadása nem eredményezett olyan fényes sikert, minót már nem egyszer tapasztaltunk. — A főszereplők megtették most is közelebbieké hiven, — s a kiválóan szebb rétekek némelyikének előadását zajos taps követte. — A karok s általában a szédeszemélyzet győnge volt, kivéve a norabálási jelenetet, hol a mikódokkal megvöltünk nagyon elégedve.

— **Tahir bey** nem fogja meglátogatni hazánk fővárosát, mert miut Bécsből érkezett táviratok tudatták a budapesti főpolgármesterrel a miniszterelnökség utján, a bey utasítást kapott a török császári kormánytól, miszerint B.-Pestet kerülje ki. A corvinákat Wencheim vette át, de ezeknek átvelele ünnepe veségek közt fog megtörténni fővárosunkban. Tahir (és nem Tashin, minthogy Pulzky Ferencz már rektifikálta a nemet lapok ferítését) már el is utazott Bécsből. A sajtók fogadására foynak a készülétek, s ez nagyon ünneplésnek ígérkezik lenni.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Naponta 8—10 franc, — vagy még több **okvetlen kereset** biztosítatik mindenkinék, bármely országban lakják is. Ez összeg elnyerése iránt fölvilágosítás, s utbaigazítás végett a bérmentet levelek — melyekhez 5 franc (2 ft. o. é.) mellékelendő a következő cím alatt intézendők: Capelli A. E. urnak, Rue Caffaro, No. 14. Gènes (Olaszország) 5—254

Debreczen, április 24.*)

T. Bernáth József urnak!

A „Debreczeni Ellenőr” ápril 19-iki lapjából olvasám, hogy ön egy jegyzeket kiván készíteni a magyarországi ásványos vizek hollétéről, számaról és ércz vagy ásvány tartalmáról. Ezennel tisztelletei felkérem önt, az ugo-

*) Lapunk 77-ik számának tájékoztató rovataiban említettük volt, hogy Bernáth József ur a hazánkban található ásványos vizek jegyzeket kiakarja adni, s erre nézve felszólítja az úgyirat érdeklődőket, hogy az általuk ismert ásványos vizek számát, holletet stb. vele tudassák. — E felhívás eredménye ezen levél, melyet most közlünk szerencsén van. Szerk.

Napi hírek.

— **Gyászjelentés.** Debreczen legelőkelőbb s közszeretben álló polgárméneik egyik legkitűnőbbikét ragadta el a halál. — Özvegy **NANASSY GÁBORNE** szül. **KIRÁLY ERZSÉBET** urhölgy nincs többé. Ma reggel 7 órakor végegyengülésben jobb létre szenderült. — A megboldogult 1797-ben született Debreczenben, és így 80 évet élt, és pedig a legmegérdemeltebb köztisztviselőben. — Halála ép oly csendes volt, mint példászerű egész élete. Elhunytát városunk legelőkelőbb családai, kikkel nagyobbrészt rokonságban volt, gyászolják. Életét a számos tagból álló derék család boldogítására irányított nemest tettek, s a legmégjobb vallásos érület jellemzők. A megboldogult hűt tetemei a piacz utczai 2137 sz. háztól

Marad-k tisztellett

Heine Vámosy Lilla, debreczeni m. k. postatizst. je.

Asztalos és kárpitos butorraktart nyitottam.

Hol egyszersmind mindennemű kárpitos munkák a legelősebb árszámítás mellett elfogadtatnak.

Tisztellett **Adler Vilmos.**

(280) 3—3.

ETRICH TESTVÉREK Braunauból Csehország.

Tisztellett a szerencsénk tudatni, hogy itt helyben a „Tisza” biztosító bank épület bolti-helyiségeinek egyikében, Huszár Károly ur mellett, összes saját gyártmányainkból

raktárt rendeztünk be.

Kaphatók nálunk **végsszámra Chifonok, Dowlások, (havas gyöles) fehér Gradli, Brilliantin, Piquet, és színes Chirtingek** és egyéb bélés anyagok.

Miután mi saját gyárainkban készült szövet árúinkat ajánljuk, megemlítjük még, hogy velünk épen senki sem versenyezhet, mivel mi mindenkinek egy vég vételénél is gyáraink árjegyzéke szerint szolgálunk. Az árakkal Klimó Aurél urat bízuk meg.

Számos látogatást reményelve tisztellett maradtunk

ETRICH TESTVÉREK, több gyárak tulajdonosai **Csehországban.**

(81) **Egy tanuló felvétetik.**

Kiadó lakások.

Kiscsapóteza elején 388. sorszámú háznál több rendbeli lakás, esetleg az egész udvar pünkösdtől kezdve kiadó. — Értekezni nagyecsapótezaán 361-ik sz. a. lakó

Nagy Ferencz, ügyvéd.

(278) 3—3

Fióküzlet Debreczen.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

DEBRECZEN, m. k. sz. nagykereskedők, NAGY-VÁRAD

bazár és Széchenyi-utca, Budapest Sz. Lászlóter és földfa-ut. szögletén.

Deák és Erzsébetter szög.

ÁJÁNLJÁK GAZDAGON FÉLLÁTOTT

vászon-, pamut-, fehérnemű és divatáru raktárukat

legjutányosabb, határozott árak mellett.

Vászon cikkek:

Valódi rumburgi, kreász, irlandi, hollandi, sziléziai és 160—170 cm. lepedő vásznak, ugyszinte fehér és színes csinvatot, kanavászt, továbbá sávoilyozott és kanuka asztalterítékeket, káves-abrosz és csemegekendők, törülközők és zsebkendőket.

Pamut-áru cikkek:

fehér chifon, percaill, batist-clair, moll, linon, crepe-lisse, béles-mouzelin, virágos mouzelin és csipke-függönyök és függöny-szöveteket, színes ingruha és butor percalokat, továbbá zsinór és pique-velez szöveteket, belés-síringet és kroiszet.

Kész fehérnemű cikkek:

Ferfingek, vászon, chifon, vagy színes percaillból, labravalok, kézelők, gallérok, női ingek, percaill és velez corsettek, szoknyák, kötők, fejkötők és harisnyákat, ugyszinte mindennemű gyermek fehérneműket, kész agyneműket (3 párna, 1 paplanlepedő). Egész kihazasítások legjutányosabb árak mellett elvállalatnak és saját budapesti gyárakban elkészítetnek.

Divat-áru cikkek:

Legujabb divatu szőr és selyem kelméket, beszövött chalokat, gyapju, cachmir és berlini kendőket, ugyszinte mindennemű gyász-kelméket és kendőket.

Ezenkívül még:

Nagyválasztékú gobelin ripsz és damasz butorszöveteket, ágy és asztalterítőköt, finom velour, szőnyegek és ágycéket, pokrocz, paplan és matraccozat, valódi pottendorfi kótópamut, ugymint mindennemű varró, selyem és czernákat.

(61)

Kiadó lakások.

Kiscsapóteza elején 388. sorszámú háznál több rendbeli lakás, esetleg az egész udvar pünkösdtől kezdve kiadó. — Értekezni nagyecsapótezaán 361-ik sz. a. lakó

Nagy Ferencz, ügyvéd.

(278) 3—3

ETRICH TESTVÉREK Braunauból Csehország.

Tisztellett a szerencsénk tudatni, hogy itt helyben a „Tisza” biztosító bank épület bolti-helyiségeinek egyikében, Huszár Károly ur mellett, összes saját gyártmányainkból

raktárt rendeztünk be.

Kaphatók nálunk **végsszámra Chifonok, Dowlások, (havas gyöles) fehér Gradli, Brilliantin, Piquet, és színes Chirtingek** és egyéb bélés anyagok.

Miután mi saját gyárainkban készült szövet árúinkat ajánljuk, megemlítjük még, hogy velünk épen senki sem versenyezhet, mivel mi mindenkinek egy vég vételénél is gyáraink árjegyzéke szerint szolgálunk. Az árakkal Klimó Aurél urat bízuk meg.

Számos látogatást reményelve tisztellett maradtunk

ETRICH TESTVÉREK, több gyárak tulajdonosai **Csehországban.**

(81) **Egy tanuló felvétetik.**

Végeladás!

Mint-hogy a **JAKAB és HELLER** esdőtömegében, (Főpiacz Sikszay-ház) még létező áruknak

VÉGKIÁRULÁSA

csak a folyó hóban következő vásár utánig tartand, hol az abban tartalmazó cikkek, u. m.

mindennemű női ruhakelmék, színes és fekete selymek, at-laszok, karton és battisrok, karton és battist kendők, nagy téli, tavaszi és fekete caschemir kendők, longschawlok, czérna kanavászok, pamut vásznak, nagy raktáru két höní gyáru kartonok és kendők, nemkülönbön férfi gyapju szövetek, tüffel és posztókat,

hatallan olcsó árak mellett kiárusítjuk,

jónak találja a t. vevő közönségnek becses figyelmébe ajánlani, hogy ez alkalomt fölhasználhassa.

Debreczen, 1877. ápril 9.

Jakab és Heller esdőtömeggondnoksága.

(261) 6—6

WALSER FERENCZ első magyar (263) 2—10

gép- és tüzelőtözer-gyár, harang- és érczöntődeje.

ajánlja szabadalmazott új szerkezetű fecskendőit, tüzelő-egyletek **legenyesei felszereléseit**, vállalkozik kutak, szivattyuk és harangok készítésére, **jótállás mellett a legjutányosabb árakon**

Különösen figyelmebe ajánlja a n. é. gazdaközönségnek, saját készítmény és transatlantia szivattyus kutaif és gyáranak vízvezetékek teljes felszerelésére nagy figyelemmel külön felállított vízművészeti osztályát.

Mintaszerezések, képes árlapok, kívánatra rendelkezésre állanak.

Fióktelep Erdély és Románia részére: Kolozsvárt, belsömonstor-utca.

Minden eddigi világtárlaton, hatadás, jóízles és versenyképességert, első díjjakkal jutalmazva.

Arverési hirdetés.

A vagyonbuktott Serényi Imre esdőtömegéhez leltározott olajfeszésű és lenyomatu képek, fogverek, egy Erbach-féle zongora s több a f. év ápril hó 12-én megtartott árverésről fölmaradt ingóságok, f. hó 24-ik napján Debreczenben a Batthyány-utczai 2162. számú (Schwarz-féle) háznál nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett e fognak adni, melyre is a venni szándékozók tisztellett meghívotnak.

Az árverés a kitűzött napon d. e. 9 órakor kezdődik.

Debreczen 1877. április 23.

Szabó Miklós, tőmeggondnok.

(284) 1—1.

Végeladás!

Mint-hogy a **JAKAB és HELLER** esdőtömegében, (Főpiacz Sikszay-ház) még létező áruknak

VÉGKIÁRULÁSA

csak a folyó hóban következő vásár utánig tartand, hol az abban tartalmazó cikkek, u. m.

mindennemű női ruhakelmék, színes és fekete selymek, at-laszok, karton és battisrok, karton és battist kendők, nagy téli, tavaszi és fekete caschemir kendők, longschawlok, czérna kanavászok, pamut vásznak, nagy raktáru két höní gyáru kartonok és kendők, nemkülönbön férfi gyapju szövetek, tüffel és posztókat,

hatallan olcsó árak mellett kiárusítjuk,

jónak találja a t. vevő közönségnek becses figyelmébe ajánlani, hogy ez alkalomt fölhasználhassa.

Debreczen, 1877. ápril 9.

Jakab és Heller esdőtömeggondnoksága.

(261) 6—6

Végeladás!

Mint-hogy a **JAKAB és HELLER** esdőtömegében, (Főpiacz Sikszay-ház) még létező áruknak

VÉGKIÁRULÁSA

csak a folyó hóban következő vásár utánig tartand, hol az abban tartalmazó cikkek, u. m.

mindennemű női ruhakelmék, színes és fekete selymek, at-laszok, karton és battisrok, karton és battist kendők, nagy téli, tavaszi és fekete caschemir kendők, longschawlok, czérna kanavászok, pamut vásznak, nagy raktáru két höní gyáru kartonok és kendők, nemkülönbön férfi gyapju szövetek, tüffel és posztókat,

hatallan olcsó árak mellett kiárusítjuk,

jónak találja a t. vevő közönségnek becses figyelmébe ajánlani, hogy ez alkalomt fölhasználhassa.

Debreczen, 1877. ápril 9.

Jakab és Heller esdőtömeggondnoksága.

(261) 6—6

Eld...
helyben há...
Eld...
Tel...
K...
K...
K...

A hák

(=) Ha lami árnyéka a keleti véres kezdetét veszi, ma már vető esemény oszlatva. — Mazon magánfó rünk, mely s megtörténni, is, de való t na vagy hol jus 1-je előtt. Sőt ha v azon nyilatko ha az orosz a háború me ma már bent mert a bécsi nek tekintett reg már tegt a Pruthon.

A formát az orosz kör linben való Ezen körirat ták. A „N. felől a követ

„Berlini göny. Savfet nyéből annal hogy Oroszor hogy „Európ országban n formokra vor Ez actió, me zik, a sürgön manitás elvei tásainak.” Az képviselőhez körsürgöny a jes határozott Oroszország, által erélyes szölyve, csak mák, nyarj nek helyzetén formok életbe területnagyo rekzik.”

Tehát o humanitás kó vgyait, — egyetlen nag llni.

Hogy a kong, az kite ban érkezett Konstan követség pal eltávolították és egész elutasták. Ne basának a dip kításról jegy mondatik, ho hivatik, miut nem vezettek Pétervár reg, megjelent melynek vele szik, — hogy porta makac (Európa (?) jog gyen, meg h nézve az o natát.

Az orosz

A „Debrec Lorreque

„Szedje...
mészakó könt...
ide egy szék...
Bizonyosa...
mely semmi el...
fizikó azounal...
nélkül, hogy eg...
bát, — mintha...
teljesíteni. —
kedtem, összes...
és német nyelv...
los támadásna...
magavideletből